

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

10 december 2008

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008
tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest
betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en
Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heer André Van Nieuwkerke**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heren Pieter Huybrechts, Leo Pieters, Stefaan Sintobin,
mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans
Wymeersch;

de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke
Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heren Karlos Callens, Patrick De Klerck, Patrick Lachaert;
de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim
Van Dijk, mevrouw Gerda Van Steenberge, N.;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heren
Frans Peeters, Johan Sauwens;

de dames Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Dominique
Guns;

de heer Ludo Sannen, mevrouw Els Van Weert, de heer Jo
Vermeulen.

Toegevoegde leden:

de heer Jan Peumans;

de heer Rudi Daems.

Zie:

1944 (2008-2009)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I.	TOELICHTING.....	4
1.	Inleiding	4
2.	Het samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996	4
3.	Het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008.....	5
4.	Resolutie van het Vlaams Parlement betreffende het beleid inzake verpakkingafval	7
5.	Conclusies	8
II.	BESPREKING.....	8
1.	Algemeen	8
2.	Inzameling van glas.....	10
III.	STEMMING	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed behandelde op 4 december 2008 het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval.

I. TOELICHTING

1. Inleiding

Mevrouw *Hilde Crevits*, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet.

Op 4 november 2008 werd het nieuwe samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval door de drie gewesten ondertekend. Het samenwerkingsakkoord moet nu door de drie gewestelijke parlementen worden bekrachtigd, waardoor het kracht van decreet krijgt.

Het nieuwe samenwerkingsakkoord vervangt het gelijknamige document van 30 mei 1996, dat sinds 5 maart 1997 van toepassing is en dat aan herziening toe is. De directe aanleiding voor dit wetgevende initiatief lag in de wijziging van de Europese verpakkingsrichtlijn 94/62/EG¹ door de richtlijn 2004/12/EG². De gewijzigde Europese regelgeving maakte een aanpassing van het samenwerkingsakkoord noodzakelijk, zij het een relatief beperkte aanpassing. Van deze gelegenheid werd echter gebruik gemaakt om tot een globale herziening over te gaan.

Het nieuwe samenwerkingsakkoord zou in werking moeten kunnen treden op 1 januari 2009. Het is voor de minister van bijzonder groot belang dat deze uiterste datum wordt gehaald. Op 12 juli 2007 werd het Koninkrijk België veroordeeld door het Europees Hof van Justitie wegens de niet-tijdige omzetting van de richtlijn 2004/12/EG³. De omzetting had moeten gebeuren tegen 18 augustus 2005. Op dit ogenblik dreigt de Europese Commissie met een tweede rechtszaak, die zelfs tot boetes zou kunnen

leiden. Om een tweede veroordeling te vermijden, mag er nu geen bijkomende vertraging meer worden opgelopen.

2. Het samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996

De minister acht het voor een goed begrip van de nieuwe wetgeving nuttig om de krachtlijnen van het oude samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 in herinnering te brengen.

Sinds 1997 zijn steeds hoger wordende doelstellingen voor recyclage en nuttige toepassing van kracht, met sinds 1999 een minimum van 15 percent recyclage per verpakkingsmateriaal (papier en karton, glas, drankkartons, metaal, kunststof, hout), 50 percent recyclage in totaal voor alle verpakkingsmaterialen en 80 percent totale nuttige toepassing voor alle verpakkingsmaterialen. De verplichting om deze doelstellingen te behalen, wordt de terugnameplicht genoemd.

In uitvoering van het samenwerkingsakkoord werd een gemeenschappelijke instelling van de drie gewesten opgericht: de Interregionale Verpakkingscommissie (IVC). Jaarlijks wordt door de Interregionale Verpakkingscommissie gecontroleerd of de verpakkingsverantwoordelijken, al dan niet via een erkend organisme zoals Fost Plus en VAL-I-PAC, de doelstellingen van het samenwerkingsakkoord bereiken. De verpakkingsverantwoordelijken zijn de bedrijven die als producent of importeur verantwoordelijk zijn voor het op de Belgische markt brengen van verpakkingen.

Naast de terugnameplicht hebben de verpakkingsverantwoordelijken en de erkende organismen ook goed gedefinieerde informatieverplichtingen ten aanzien van de Interregionale Verpakkingscommissie en ten aanzien van de consumenten.

De erkende organismen, die verplicht de vorm van een vzw moeten aannemen, hebben specifieke verplichtingen die verbonden zijn aan hun hoedanigheid van organisme, zoals het naleven van hun erkenningsvoorwaarden.

De grotere verpakkingsverantwoordelijken die in België producten verpakken, hebben tevens de verplichting om om de drie jaar een algemeen preventieplan bij de Interregionale Verpakkingscommissie in te dienen, dat de voorziene maatregelen en de becijferde doelstellingen bevat betreffende:

- de toename van de hoeveelheid recycleerbare verpakkingen in verhouding tot de hoeveelheid niet-recycleerbare verpakkingen;

¹ Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad 94/62/EG van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval.

² Richtlijn 2004/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot wijziging van Richtlijn 94/62/EG betreffende verpakking en verpakkingsafval.

³ Europees Hof van Justitie, zaak C-90/07 van 12 juli 2007, Commissie tegen Koninkrijk België.

- de toename van de hoeveelheid herbruikbare verpakkingen in verhouding tot de hoeveelheid eenmalige verpakkingen;
- de verbetering van de fysische eigenschappen en kenmerken van de verpakking om deze hetzij onder de normaal te verwachten gebruikswaarden verschillende omlopen of bewegingen te laten doorstaan, hetzij te recyclen;
- de verbetering van de fysische eigenschappen en de chemische samenstelling van de verpakking met het oog op de vermindering van het schadelijke karakter van de materialen die deze bevat, en de vermindering van de invloed op het leefmilieu tijdens het beheer van verpakkingsafval;
- de vermindering van de hoeveelheid eenmalige verpakkingen.

Verder zijn er ook afgeleide verplichtingen voor de verkopers van verpakte huishoudelijke producten en voor de gebruikers van verpakte bedrijfsmatige verpakkingen.

Het niet naleven van deze verplichtingen en ook het verhinderen van controles wordt door strafbepalingen (gevangenisstraffen en strafrechtelijke boetes) en/of administratieve geldboetes gesanctioneerd. Het is de taak van de Interregionale Verpakkingscommissie om de bedrijven te controleren en om desgevallend een proces-verbaal op te stellen. Voor de IVC is vooral de zoektocht naar de zogenaamde 'free-riders' van belang, dit zijn de bedrijven die noch individueel, noch via een erkend organisme de terugnameplicht vervullen.

3. Het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008

Het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 is op vrijwel alle vlakken in min of meerdere mate gewijzigd ten opzichte van zijn voorganger. De verpakkingsproblematiek is ook reeds herhaaldelijk in de commissie Leefmilieu ter sprake gekomen. De minister beperkt de toelichting tot de meest opmerkelijke of meest ingrijpende nieuwigheden.

De definitie van 'verpakking' (artikel 2, 1° tot 5°)

De aangepaste definitie van 'verpakking' uit de richtlijn 2004/12/EG wordt in het samenwerkingsakkoord overgenomen. Hoewel dit essentieel is voor de omzetting van de richtlijn, verandert het in de praktijk volgens de minister nagenoeg niets. De voorbeeldenlijst 'verpakking/geen verpakking' zal niet moeten worden aangepast. Ook aan het onderscheid

tussen huishoudelijke en bedrijfsmatige verpakkingen verandert niets.

Van groter belang is de introductie van het nieuwe begrip 'serviceverpakking': "elke primaire, secundaire of tertiaire verpakking die gebruikt wordt op het punt van terbeschikkingstelling aan de consument van goederen of diensten, alsook elke verpakking die van dezelfde aard is en die op eenzelfde manier gebruikt wordt." Het gaat hier om kassazakken, broodzakken, frietzakken enzovoort.

De definitie van 'verpakkingsverantwoordelijke' (artikel 2, 20°)

De definitie van 'verpakkingsverantwoordelijke' wordt tekstueel aangepast, om interpretatieproblemen te vermijden.

Er wordt ook een nieuw type verpakkingsverantwoordelijke ingevoerd. De producent/importeur van serviceverpakkingen wordt verpakkingsverantwoordelijke in de plaats van zijn klanten. Hierdoor verliezen duizenden kleinhandelaars hun hoedanigheid van verpakkingsverantwoordelijke en komen er maximum een paar 100 grotere verpakkingsverantwoordelijken voor in de plaats.

De percentages van recyclage en nuttige toepassing (artikel 3, §2)

De percentages van recyclage en nuttige toepassing worden in lijn gebracht met de realiteit van het terrein.

Voor verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong gelden volgende percentages:

- vanaf het kalenderjaar 2009: 80 percent recyclage en 90 percent nuttige toepassing, vermeerderd met "verbranding met terugwinning van energie in afvalverbrandingsinstallaties".

Voor verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong gelden volgende percentages:

- vanaf het kalenderjaar 2009: 75 percent recyclage en 80 percent nuttige toepassing, vermeerderd met verbranding met terugwinning van energie in afvalverbrandingsinstallaties;
- vanaf het kalenderjaar 2010: 80 percent recyclage en 85 percent nuttige toepassing, vermeerderd met verbranding met terugwinning van energie in afvalverbrandingsinstallaties.

Daarnaast moeten de volgende percentages per materiaal worden gehaald:

- 60 percent in gewicht voor glas;

- 60 percent in gewicht voor papier/karton;
- 60 percent in gewicht voor drankkartons;
- 50 percent in gewicht voor metalen;
- 30 percent in gewicht voor kunststoffen, waarbij uitsluitend materiaal wordt meegeteld dat tot kunststoffen wordt gerecycleerd;
- 15 percent in gewicht voor hout.

De twee erkende organismen, Fost Plus voor het huishoudelijk verpakkingsafval en VAL-I-PAC voor het bedrijfsmatig verpakkingsafval, alsook het grootste deel van de verpakkingsverantwoordelijken die individueel de terugnameplicht vervullen, behalen deze nieuwe doelstellingen nu al. Er wordt echter bewust niet gekozen om nog hogere doelstellingen op te leggen, enerzijds omdat in de Europese richtlijn een maximumpercentage van 80 percent voor recyclage wordt bepaald, en anderzijds om rekening te houden met gewijzigde omstandigheden in de toekomst, bijvoorbeeld een andere berekening van de recyclagepercentages die vanuit Europa wordt opgelegd. Bovendien zal het percentage dalen in de mate dat er steeds meer ‘free-riders’ aansluiten bij de erkende organismen. Dit zal immers niet automatisch tot gevolg hebben dat er meer verpakkingsafval zal worden ingezameld en verwerkt (de teller), terwijl anderzijds de hoeveelheid verpakkingen waarvoor het erkend organisme verantwoordelijk is (de noemer) wel stijgt. Ten slotte wordt voor houtafval een verschuiving van recyclage richting energetische valorisatie vastgesteld, als gevolg van het stimuleren van de productie van groene energie. Dit heeft weliswaar geen invloed op het globale percentage van nuttige toepassing maar heeft wel een negatieve invloed op het recyclagepercentage.

Alleen voor wat betreft het recyclagepercentage voor kunststoffen wordt er bewust een hoger recyclagepercentage opgelegd dan wat bepaald is in de richtlijn, omdat het huidige resultaat reeds beter is dan het Europese cijfer.

Het algemeen preventieplan (artikelen 4, 5 en 18, §4)

Vroeger moesten verpakkingsverantwoordelijken per jaar minstens 10 ton verpakkingen in België aanbrengen om aan de verplichting onderworpen te zijn om elke drie jaar een preventieplan in te dienen. De drempel van 10 ton wordt nu vervangen door een dubbel criterium:

- de verpakkingsverantwoordelijke die jaarlijks minstens 100 ton verpakkingen in België aanbrengt om de verpakte producten op de Belgi-

sche markt te brengen, moet een preventieplan indienen;

- ook de verpakkingsverantwoordelijke die jaarlijks minstens 300 ton verpakkingen op de Belgische markt brengt, moet een preventieplan indienen. Hieronder valt dus niet alleen de Belgische productie maar tevens de import.

In het verleden was de preventieplicht te veel een zaak van de (Belgische) kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en te weinig een zaak van de multinationals.

De inhoud van het algemeen preventieplan wordt, als gevolg van de opmerkingen van de Raad van State, vereenvoudigd: “Het (algemeen preventieplan) beschrijft, voor de verpakkingen waarvoor het bedrijf verpakkingsverantwoordelijke is, minstens de voorziene maatregelen en de becijferde doelstellingen betreffende de vermindering van de hoeveelheid verpakkingsafval die zal gecreëerd worden en de vermindering van de schadelijkheid voor mens en milieu van dit verpakkingsafval, alsook, voor het verpakkingsafval van huishoudelijke oorsprong, betreffende de hoeveelheid verpakkingsafval dat niet selectief wordt ingezameld en waarvan de beheerskosten niet ten laste van de verpakkingsverantwoordelijken zijn.”

Er wordt een wettelijke basis gecreëerd voor het reeds in de praktijk gehanteerde standaardformulier.

De criteria waaraan de preventieplannen moeten voldoen, en ook de beoordelingscriteria, worden realistischer. Preventiemaatregelen die bedrijven in het verleden hebben genomen, zullen hun waarde gedurende een tijd behouden en er zal met beperkende factoren rekening kunnen worden gehouden.

De data voor de indiening van de preventieplannen en de jaarlijkse evaluatie ervan door de indieners worden gelijkgesteld. Hierdoor valt de laatste jaarlijkse evaluatie van het aflopende preventieplan samen met het indienen van het nieuwe plan en kunnen deze twee worden geïntegreerd. De eerste jaarlijkse evaluatie van het preventieplan door de verpakkingsverantwoordelijken komt te vervallen.

Het sectoraal preventieplan (één plan voor een hele sector) heeft in het verleden zijn waarde bewezen. De bepalingen hieromtrent worden verder uitgewerkt.

De minimumdrempel voor de terugnameplicht (artikel 6)

Verpakkingsverantwoordelijken die jaarlijks minder dan 300 kg verpakkingen op de Belgische

markt brengen, worden vrijgesteld van de terugnameplicht. Deze maatregel zal alle bedrijven ten gunste komen die slechts sporadisch gebruik maken van verpakkingen. De maatregel zal niet merkbaar zijn in de resultaten van de twee erkende organismen.

De verplichtingen van erkende organismen voor huishoudelijk verpakkingsafval: een nieuwe heffing (artikel 13, §1, 12°)

De verplichtingen van de erkende organismen voor huishoudelijk verpakkingsafval worden verijnd maar niet fundamenteel gewijzigd. De enige uitzondering is de nieuwe heffing waarin wordt voorzien in artikel 13, §1, 12°, van het samenwerkingsakkoord en die tot doel heeft om een deel van de kosten voor het beheer van huishoudelijk verpakkingsafval die nog bij de gemeenschap berusten, op de verpakkingsverantwoordelijken te verhalen.

De heffing wordt uitgedrukt als een bijdrage van 50 eurocent (geïndexeerd) per inwoner per jaar.

Via de heffing dragen de erkende organismen voor huishoudelijk verpakkingsafval (momenteel alleen Fost Plus) bij tot de financiering van het beleid van de gewesten inzake de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Dit beleid kan onder meer betrekking hebben op:

- de preventie van verpakkingsafval;
- de strijd tegen de aanwezigheid van verpakkingen in het zwerfvuil;
- ‘Research & Development’ (onderzoek en ontwikkeling) om de kwaliteit van de verpakkingen en met name hun recycleerbaarheid te verbeteren;
- de verbetering van de resultaten en/of de kwaliteit van de selectieve inzamelingen;
- de niet-selectieve inzameling en verwerking van verpakkingsafval.

Het gewest bepaalt de concrete bestemming van de gelden van de bijdrage, na overleg met het erkende organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval. Desgevallend kan de bijdrage aan de financiering van de gewesten in uitvoering worden gebracht door een overeenkomst tussen het gewest en het erkende organisme. Zoals reeds eerder gezegd in de commissie Leefmilieu, is het de bedoeling van de minister om deze bijdrage in belangrijke mate te gebruiken voor de ontwikkeling en ondersteuning van het be-

leid inzake verpakkingsafval dat in de gemeenten wordt gevoerd.

De verplichtingen van erkende organismen voor bedrijfsmatig verpakkingsafval (artikel 14)

De verplichtingen van de erkende organismen voor bedrijfsmatig verpakkingsafval worden verijnd, maar niet fundamenteel gewijzigd. Er is meer aandacht voor de stimulering van selectieve inzameling en recyclage bij kmo's en voor de opvolging van de effectieve recyclage, bijvoorbeeld in het buitenland.

De controleprocedure (artikelen 29 tot en met 34)

De procedure voor controle en sanctionering wordt ingrijpend veranderd.

De Interregionale Verpakkingscommissie staat in voor het toezicht op de bepalingen van het samenwerkingsakkoord. De IVC kan proces-verbaal opstellen.

In het verleden moest elk proces-verbaal aan het parket worden doorgestuurd. Alleen indien het parket seponeerde of niet reageerde binnen een termijn van zes maanden, kon de IVC tot het opstellen van een administratieve geldboete overgaan. Voortaan zal de IVC zelf de ernst van de overtreding kunnen inschatten. Alleen de zwaardere overtredingen zullen nog aan het parket worden bezorgd. Dit beslist dan binnen zes maanden om hetzij te vervolgen, hetzij de zaak naar de IVC terug te sturen voor het opleggen van een administratieve geldboete. Voor de lichtere overtredingen zal onmiddellijk een administratieve geldboete kunnen worden opgelegd. Het parket beschikt dan slechts over een korte termijn, namelijk tien werkdagen, om verzet aan te tekenen tegen de beslissing om onmiddellijk een administratieve sanctie op te leggen. Als het parket de zaak op deze wijze naar zich toe trekt, krijgt het automatisch terug zes maanden de tijd om zijn beslissing te nemen.

Volgens de minister zal de effectiviteit van de controle door de nieuwe procedure gevoelig verhogen.

4. Resolutie van het Vlaams Parlement betreffende het beleid inzake verpakkingsafval

Op 16 november 2005 heeft het Vlaams Parlement een resolutie aangenomen betreffende het beleid inzake verpakkingsafval (*Parl. St. Vl. Parl. 2005-06, nr. 486/5*). Minister Hilde Crevits zegt, als mede-indiener van het voorstel van resolutie, erover te hebben gewaakt dat deze resolutie ook werd uitgevoerd in het nieuwe samenwerkingsakkoord.

De minister zegt alleen te kunnen besluiten dat dit

effectief is gebeurd. Via de bijkomende heffing wordt aan de verpakingsverantwoordelijken een bijkomende financiële verantwoordelijkheid opgelegd. Deze bijdrage zal onder meer in de strijd tegen het zwerfvuil worden gebruikt. Hiervoor wordt reeds samengewerkt tussen de gemeenten, de Vlaamse overheid en de verpakingsindustrie. Via het vernieuwde preventieplan moeten de bedrijven ertoe worden aangezet om minder of beter recycleerbare verpakkingen op de markt te brengen.

5. Conclusies

Het nieuwe samenwerkingsakkoord is volgens de minister een evenwichtsoefening tussen continuïteit en evolutie.

De algemene doelstellingen van het samenwerkingsakkoord blijven vrijwel onveranderd. De eerste doelstelling is nog steeds preventie, gevolgd door hergebruik en vervolgens door recyclage.

De belangrijkste instrumenten van het oude samenwerkingsakkoord, zoals het algemeen preventieplan, de terugnameplicht en de informatieverplichtingen, blijven centraal staan in de wetgeving. Elk van deze instrumenten wordt echter in een nieuw kleedje gestopt. Vooral de nieuwe heffing en de nieuwe drempels voor de terugnameplicht en het algemeen preventieplan vallen op.

Bij de definities valt vooral de uitbreiding van de ‘verpakingsverantwoordelijkheid’ op naar de producenten/importeurs van (lege) serviceverpakkingen. Hier wacht de overheid, en in de eerste plaats de Interregionale Verpakingscommissie, nog een zware taak om op de invulling van en controle op deze nieuwe verpakingsverantwoordelijkheid toe te zien.

De nieuwe controleprocedure versterkt de rol en de verantwoordelijkheid van de Interregionale Verpakingscommissie als de centrale administratieve overheid inzake verpakingsafval.

In het samenwerkingsakkoord worden de grote lijnen van het beleid inzake verpakingsafval uitgezet. De praktische uitvoering op het terrein gebeurt in belangrijke mate via de voorwaarden die door de Interregionale Verpakingscommissie in de erkenning van de erkende organismen worden opgelegd. Deze kunnen natuurlijk niet afwijken van de bepalingen van het samenwerkingsakkoord. Daarnaast zijn ook de opvolging van de preventieplannen en de strijd tegen de ‘free-riders’ belangrijke taken voor de Interregionale Verpakingscommissie in de uitvoering van dit nieuwe samenwerkingsakkoord.

II. BESPREKING

1. Algemeen

De heer *Bart Martens* is tevreden met de grote weerklank die de resolutie van 16 november 2005 betreffende het beleid inzake verpakingsafval vindt in het samenwerkingsakkoord. Het lid dankt de minister, die minder terughoudend is dan haar voorganger ten aanzien van de preventie-inspanningen van de verpakingsverantwoordelijken. De fractie van de heer Martens zal daarom het ontwerp van decreet goedkeuren.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* merkt op dat het inderdaad heel lang heeft geduurd vooraleer de Europese richtlijn over verpakingsafval in Belgische regelgeving werd omgezet, ook omdat hiertoe een samenwerkingsakkoord noodzakelijk was. Het lid verwijst naar eerdere besprekingen in de commissie daarover. De uiterste datum van 18 augustus 2005 werd niet gehaald, ook al heeft dit wellicht geen gevolgen voor het Vlaamse Gewest, dat al heel ver staat in inzameling, hergebruik en recyclage. Het is positief dat nu eindelijk een samenwerkingsakkoord werd bereikt.

Wat de serviceverpakkingen betreft, wordt niet langer de bakker of de slager verantwoordelijk gesteld maar wel de producent of de invoerder. Dat zal het toezicht op degenen die aangifte moeten doen gemakkelijker maken. Tegenover 100.000 verantwoordelijken staan immers ongeveer 300 producenten of invoerders. Het lid informeert hoe de import zal worden gecontroleerd.

Mevrouw Van den Eynde vindt verder dat elk papier dat in aanraking komt met voedingswaren, als serviceverpakking moet worden beschouwd, dus ook het papier bij de slager. Zij heeft er wel bedenkingen bij dat iedereen met zijn eigen potje naar de slager zou komen, want men weet niet hoe hygiënisch andere mensen zijn. Wat is het standpunt van de minister?

Over het aantal vrijbuiters zei de minister niets, maar misschien zal hun aantal verkleinen door de genoemde verschuiving van de verantwoordelijkheid.

Wat zijn de gevolgen voor de huidige huisvuilverbrandingsinstallaties van de verhoogde percentages voor nuttige toepassing, die ook verbranding met terugwinning van energie omvat?

Het Vlaamse Gewest is koploper inzake recyclage en hergebruik. Wat betreft materiaalrecyclage zou de minister nog bijkomende doelstellingen kunnen opleggen voor hout en kunststof. Hoe gaat zij dit concretiseren? Hoe wordt de sector aangemoedigd tot

materiaalrecyclage en energetische valorisatie? Zal de Vlaamse Regering daartoe een flankerend beleid voeren?

Vervolgens wijst het lid op de problemen met het personeelsbestand van de Interregionale Verpakkingscommissie, die nu ook de bijkomende opdracht krijgt om processen-verbaal op te stellen. Hoe worden deze problemen opgelost?

Mevrouw Van den Eynde pleit ook voor campagnes die de consument blijven stimuleren om afval te voorkomen.

Tot slot verwijst het lid naar haar interpellatie over de veroordeling van België door het Europees Hof van Justitie wegens het niet tijdig omzetten van de Europese richtlijn inzake verpakkingsafval, die op 25 oktober 2007 in de commissie werd behandeld (*Hand. VI. Parl. 2007-08, nr. C45*). Daarin signaleerde zij dat de verpakkingssector vreest dat het nieuwe verpakkingsakkoord wel eens zware gevolgen zou kunnen hebben voor de Belgische bedrijven die actief zijn in de productie van serviceverpakkingen. Het nieuwe voorstel zou concurrentieverstorend zijn. Door het doorschuiven van de functie van verpakkingsverantwoordelijke naar de fabrikanten van de verpakking in plaats van naar de gebruikers, zijnde winkeliers of handelaars, zou de sector met grote problemen kunnen worden geconfronteerd. De sector is van mening dat de overheid haar taak misloopt om controle uit te oefenen op het betalen van een bijdrage voor de inzameling en recyclage van verpakkingsafval. De sector vreest bovendien dat de buitenlandse verpakkingsindustrie weldra haar producten goedkoper zal kunnen aanbieden omdat de Belgische overheid geen controle kan uitoefenen op buitenlandse bedrijven. Overlegde de minister daarover met de sector? Biedt het nieuwe samenwerkingsakkoord een antwoord op deze bezorgdheid?

De heer *Erik Matthijs* vindt dat de lange onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord, waarover in de commissie regelmatig verslag werd uitgebracht, uiteindelijk een goed resultaat hebben opgeleverd. Het lid dankt de minister en haar voorganger voor het behaalde resultaat. De minister is niet blind ingegaan op het opbod van de andere gewesten. Het nieuwe akkoord bevat een evenwicht tussen de belangen van de gemeenten, de Vlaamse overheid, de verpakkingsverantwoordelijken en de consument. Het is die laatste die uiteindelijk alles betaalt.

De verpakkingsverantwoordelijken mogen niet als melkkoe worden beschouwd. De gemeenten hebben recht op een eerlijke vergoeding voor hun inspanningen en die krijgen ze ook in het nieuwe samenwerkingsakkoord. Anderzijds kan men niet eindeloos inspanningen blijven vragen van de industrie. In

Vlaanderen, dat nu al koploper is in recyclage, is het relatief moeilijk de resultaten nog te verbeteren. Het principe van de beste beschikbare technieken indachtig, moet de prijs voor het beste resultaat aanvaardbaar blijven. Waar dit verantwoord is, mogen de Europese doelstellingen natuurlijk wel worden verstrengd.

Ook in de voorbereiding van de nieuwe erkenning van Fost Plus pleit de heer Matthijs voor het beste technisch mogelijke resultaat tegen een aanvaardbare prijs, dus voor een pragmatische aanpak. In de huidige economische situatie is het van belang om aan de Vlaamse bedrijven geen onredelijke kosten op te leggen. De werkgelegenheidsgraad moet hoog blijven.

De heer *Patrick De Klerck* sluit zich aan bij de positieve beoordeling van het samenwerkingsakkoord door de vorige sprekers. De Belgische markt is te klein om diverse ophaalsystemen en verplichtingen te rechtvaardigen en dat maakt een samenwerkingsakkoord aangewezen. Het voorliggende akkoord vervangt het vroegere samenwerkingsakkoord uit 1996. Met het oog op de coördinatie van de gewestelijke regelgeving worden de verpakkingsverantwoordelijken aangewezen en de percentages voor recyclage en nuttige toepassing, inclusief verbranding met energierecuperatie, in het interregionaal akkoord vastgelegd.

Het lid wijst er wel op dat het akkoord niet het hele probleem aanpakt, maar slechts 'the end of the pipe'. De federale overheid is niet betrokken in het akkoord en de federale productnormen zijn er dan ook niet in opgenomen. De heer De Klerck betreurt dat men er daardoor niet in slaagt een akkoord over de hele levenscyclus van verpakkingsmateriaal te bereiken.

De heer De Klerck heeft ook vragen bij de prioriteit die wordt verleend aan herbruikbare verpakkingen. Ecobalansen wijzen volgens het lid immers uit dat bepaalde herbruikbare verpakkingen, over de hele levenscyclus gezien, even of zelfs meer vervuילend zijn dan recycleerbare verpakkingen. Het lid pleit er dan ook voor de voorkeur per verpakkingsmodus vast te leggen en niet a priori te kiezen.

Tot slot verwacht het lid geen problemen met het halen van de percentages, aangezien de meeste doelstellingen al in de verslagen van 2005 werden bereikt.

De heer *Marc Adams*, jurist bij de Interregionale Verpakkingscommissie, verzekert mevrouw Van den Eynde dat het papier bij de slager wel degelijk als serviceverpakking wordt beschouwd. De voorbeelden van de minister waren niet exhaustief. Hij erkent het belang van de controle van de geïmporteerde

hoeveelheden, die een prioriteit zal vormen voor de Interregionale Verpakkingscommissie. De buitenlandse bedrijven die hun serviceverpakkingen in België verdelen, worden beschouwd als importeur en de IVC is bevoegd om hen te controleren. Er wordt thans overlegd met de sector en Fost Plus met het oog op een gecoördineerde en efficiënte implementatie. Ook de aanpak van vrijbuiters blijft een prioriteit net als vroeger. Van belang daarbij is de verbeterde controleprocedure waarin het parket, in de gevallen waarin een administratieve boete aangewezen is, nog slechts tien werkdagen heeft – in de plaats van zes maanden – om een proces-verbaal naar zich toe te trekken.

De spreker gaat ervan uit dat de impact op de verbrandingsinstallaties heel beperkt is. Het minimum van 90 percent werd door Fost Plus immers al gehaald in 2007: het bereikte toen 90,8 percent met recyclage alleen. De metalen die als schroot worden gerecupereerd uit de verbrandingsovens, zitten voor een deel al wel in dat resultaat verrekend.

De heer *Hugo Geerts*, kabinetsmedewerker van minister Hilde Crevits, legt uit dat de personeelsleden van de Interregionale Verpakkingscommissie door de drie gewesten worden geleverd. Door het Vlaamse Gewest moeten 16 personeelsleden ter beschikking worden gesteld, waarvan er op dit ogenblik 14 zijn ingevuld. In oktober 2008 werd aan de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) gevraagd hoe de twee thans ontbrekende plaatsen nog kunnen worden ingevuld. In het Waalse Gewest is er overleg tussen de ministers van Leefmilieu en Openbaar Ambt met het oog op de vervanging van interims door contractuele of statutaire personeelsleden.

De stimulering van materiaalrecyclage past in het bredere afvalbeleid, dat gericht is op preventie, hergebruik en recyclage. Dat beleid geldt voor alle afvalstoffen en werkt met verschillende instrumenten, waaronder heffingen en subsidies. Buiten het samenwerkingsakkoord komen er wellicht weinig of geen bijkomende en specifieke inspanningen voor verpakkingen. De resultaten zijn volgens de spreker immers al zeer goed.

2. Inzameling van glas

De *minister* verwijst naar de vragen van de heer Patrick De Klerck over de problematiek van de glasbollen, die haar voor de vergadering werden bezorgd. De heer *Patrick De Klerck* verwijst naar de klachten over de glasbol als bron van geur- en geluidshinder en naar de aantrekkingskracht van de glasbol voor sluikstorters. Sommige gemeenten zijn al overgeschakeld op ondergrondse containers, maar Fost Plus houdt vast aan de klassieke glasbol omdat

die het goedkoopst zou zijn. Ook de huis-aan-huisinzamelingen kosten meer dan de gebruikelijke glasbollen. Het lid vraagt of de Vlaamse Regering het standpunt van Fost Plus kan volgen. Welke maatregelen zal de Vlaamse Regering nemen om de overlast die gepaard gaat met de klassieke glasbol tegen te gaan? De gemeenten draaien nu zowel op voor de meerkost van de alternatieven als voor het opruimen van huisvuil rond de glasbol. Welke maatregelen plant de Vlaamse Regering om deze kosten voor de gemeenten te verminderen? Werd al onderzoek verricht naar alternatieven voor de klassieke glasbol?

Minister *Hilde Crevits* stelt vooreerst dat Fost Plus de inzamelingscenario's voor glasafval financiert conform de erkenning verleend door de Interregionale Verpakkingscommissie. De meeste intergemeentelijke verenigingen kiezen momenteel voor een inzameling via glasbollen. Dit is inderdaad het goedkoopste inzamelingsysteem. Inzameling via ondergrondse containers of via een huis-aan-huisophaling zijn in vergelijking duurder. In de erkenning van Fost Plus zijn bepalingen opgenomen om extra middelen ter beschikking te stellen aan de lokale besturen die werken via alternatieve inzamelingsystemen en aan de problematiek van het zwerfvuil. Het Vlaamse Gewest kijkt via de IVC toe dat Fost Plus alle bepalingen van de wetgeving inzake verpakkingenafval en zijn erkenning strikt naleeft.

Zowel in het nieuwe samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en beheer van verpakkingenafval als in de nieuwe, nog af te leveren erkenning van Fost Plus zal aan deze problematiek aandacht worden besteed. Belangrijk daarbij is dat de uitvoering op het terrein strikt volgens de lastenboeken verloopt en dat voldoende hoge boetes worden toegepast wanneer een glasbolsite niet conform deze lastenboeken wordt aangelegd, onderhouden of geleidigd. Daar situeert zich volgens de minister vaak het probleem. De lokale besturen moeten hierop meer toezicht houden. De lokale besturen kunnen ook nog steeds subsidies aanvragen bij de OVAM voor het aanleggen van ondergrondse inzamelingsystemen. De subsidie hiervoor bedraagt 50 percent. Maar de investeringen voor ondergrondse glasbollen zijn natuurlijk merkkelijk duurder, meestal zelfs nog hoger dan de 5000 euro die de heer De Klerck heeft vermeld.

In het samenwerkingsakkoord en in de nieuwe erkenning wordt een vergoeding van de totale en reële kosten van de lokale besturen nagestreefd. Kosten die te maken hebben met het beheer van verpakkingenafval, zijn ten laste van Fost Plus. Marktconformiteit, kwaliteit, optimale dienstverlening en het beperken van ontwijkgedrag zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.

De IVC heeft een studie laten uitvoeren over de ecologische en economische impact van diverse inzamelsystemen voor glasafval. Daaruit blijkt dat glasbollen in ideale omstandigheden en voor het bereiken van de inzamel- en recyclagedoelstellingen nog steeds de beste keuze voor een kleurgescheiden inzameling van glasafval zijn. Alle kosten, ook deze van opruiming en onderhoud van de glasbolsites, moeten daarbij in rekening worden gebracht. Er mag echter ook niet worden vergeten dat een deel van deze kosten het gevolg is van inciviek gedrag van de burgers.

Kleurscheiding is volgens de minister noodzakelijk om de afzet van het ingezamelde glasafval te kunnen waarborgen. Dit wordt op dit ogenblik niet toegepast bij de huis-aan-huisinzameling.

III. STEMMING

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 12 stemmen.

De verslaggever,

André
VAN NIEUWKERKE

De voorzitter,

Patrick
LACHAERT
